08/11/2026

8 Νοεμβρίου: Σύναξη των αρχιστρατήγων Μιχαήλ, Γαβριήλ και Ραφαήλ και των λοιπών Ασωμάτων Δυνάμεων

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 8 Νοεμβρίου, η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει τη Σύναξη των Αρχαγγέλων Μιχαήλ, Γαβριήλ και Ραφαήλ και των λοιπών Ασωμάτων Δυνάμεων.

- Του ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ, Θεολόγου – Καθηγητού

Ο αγγελικός πνευματικός κόσμος του Θεού

Η Θεία Δημιουργία διακρίνεται στην άυλη, την αόρατη και πνευματική και στην ορατή υλική. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι άυλες αγγελικές δυνάμεις. Πρόκειται, σύμφωνα με την διδασκαλία της Εκκλησίας μας, για αναρίθμητες πνευματικές οντότητες τις οποίες δημιούργησε ο Θεός πριν την υλική δημιουργία (Ιώβ 38,7). Η φύση των αγγέλων, όπως αναφέρεται στην Αγία Γραφή, είναι λίγο ανώτερη από τη φύση των ανθρώπων, ως πνευματικά όντα στερούνται διάκρισης γένους (Ματθ. 22,30) και είναι κατά χάριν αθάνατοι. Άγγελος σημαίνει απεσταλμένος ή αγγελιοφόρος, διότι οι άγγελοι είναι επιφορτισμένοι να διαμηνύουν στους ανθρώπους τη βουλή και το θέλημα του Θεού.

Σκοπός της δημιουργίας τους, όπως και όλων των άλλων νοημόνων όντων, είναι να γίνουν και αυτοί μέτοχοι της θείας μακαριότητας. Ο Θεός της αγάπης θέλησε με τον τρόπο αυτό άγγελοι και άνθρωποι να γίνουν κατά χάριν θεοί. Πλημμυρισμένοι οι άγγελοι από τη μετοχή τους στη θεία μακαριότητα δοξολογούν αέναα τον Δημιουργό τους, ως έκφραση υπέρτατης ευγνωμοσύνης. Ψάλλουν ασίγαστα τον τρισάγιο ύμνο «Άγιος, Άγιος, Άγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ο ουρανός και η γη της δόξης Αυτού», όπως είδε σε μεγαλειώδες όραμά του ο προφήτης Ησαΐας (6,2). Σημαντικό έργο επιτέλεσαν και επιτελούν οι άγγελοι στο έργο της εν Χριστώ σωτηρίας μας, καθ’ ότι είναι «λειτουργικά πνεύματα εις διακονίαν αποστελλόμενα δια τους μέλλοντας κληρονομείν σωτηρίαν» (Εβρ. 1,14), σύμφωνα με τον απόστολο Παύλο.

Οι άγγελοι στον ουρανό, δηλαδή στον πνευματικό κόσμο, είναι ανυπολόγιστοι, ως προς τον αριθμό τους, «ήν ο αριθμός αυτών μυριάδες μυριάδων και χιλιάδες χιλιάδων» (Αποκ. 5,11), σύμφωνα με τον ιερό συγγραφέα της Αποκάλυψης και αποτελούν εννέα τάξεις – τάγματα, ανάλογα με το έργο και τη διακονία που επιτελούν, ήτοι: Σεραφείμ, Σερουβείμ, Θρόνοι, Κυριότητες, Δυνάμεις, Εξουσίες, Αρχές, Αρχάγγελοι, Άγγελοι.

Αρχικά τα αγγελικά τάγματα ήταν δέκα, αλλά ένα από αυτά, το τάγμα του κορυφαίου αρχαγγέλου Εωσφόρου, στασίασε κατά του Θεού. Ο αρχηγός του, κυριευμένος από εγωισμό και αρχομανία, θέλησε να στήσει το θρόνο του δίπλα από το θρόνο του Δημιουργού του Θεού, να γίνει «όμοιος τω Υψίστω» (Ησ. 14,14) και να λατρεύεται ως Θεός. Πάραυτα κατακρημνίστηκε στη σκοτεινή άβυσσο, μαζί με όσους αγγέλους είχαν συμμαχήσει μαζί του, αποτελώντας μια καινούργια πνευματική ομάδα άυλων υπάρξεων, «του διαβόλου και των αγγέλων αυτού» (Ματθ. 25,41), των οποίων η φύση διαστράφηκε στο κακό. Έγιναν διάβολοι,

εφευρέτες και φορείς του κακού, έχοντας πλέον ως έργο τους να αντιστρατεύονται το Θεό και να καταστρέφουν τα έργα Του. Το πλέον μισητό πλάσμα κατ' αυτούς είναι ο άνθρωπος, ως το εκλεκτότερο δημιούργημα του Θεού. Ο διάβολος τον παρέσυρε στην αμαρτία και στο κακό, αυτός πασχίζει να τον καταστρέψει.

Εκτός από το όνομα του εκπεσόντος Εωσφόρου, αναφέρονται και τα ονόματα άλλων τριών κορυφαίων αγγέλων, του Μιχαήλ, του Γαβριήλ και του Ραφαήλ, τους οποίους η Αγία Γραφή ονομάζει Αρχαγγέλους, ή Αγγέλους Κυρίου, Αρχιστράτηγους των Αγγελικών Δυνάμεων και Ταξιάρχες.

Ο Αρχάγγελος Μιχαήλ αναφέρεται ως ο κορυφαίος άγγελος του Θεού και ο πλέον κραταιός. Το όνομά του σημαίνει: «Ποιος είναι δυνατός σαν το Θεό». Είναι ο πιο ένδοξος Ταξιάρχης των άυλων Αγγελικών Δυνάμεων και η παρουσία του συνδέεται με κορυφαία γεγονότα στην ιστορία του κόσμου και της σωτηρίας μας. Είναι ο Μέγας εκείνος Αρχάγγελος, ο οποίος φώναξε το «Στώμεν καλώς», στην απέραντη στρατιά των αγγέλων, κατά την πτώση του Εωσφόρου, προτρέποντάς τους να μείνουν σταθεροί και αγαθοί, στην υπηρεσία του Θεού. Παρουσιάζεται πολλές φορές στην Αγία Γραφή, ως απεσταλμένος του Θεού. Παρουσιάστηκε στον Αβραάμ, κατά τη θυσία του Ισαάκ, στον Λωτ, σώζοντας αυτόν και την οικογένειά του κατά την καταστροφή των Σοδόμων και των Γομμόρων. Αυτός προπορεύονταν κατά την έξοδο των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο και αργότερα παρουσιάστηκε στον Ιησού του Ναυή, καθώς και στον εθνικό μάντη Βαλαάμ.

Αλλά και στην ιστορία της Εκκλησίας μας παρουσιάστηκε πολλές φορές ποιώντας εξαίσια θαύματα. Το πιο γνωστό απ' όλα είναι το εν Χώναις θαύμα, στις Κολοσσές της Φρυγίας προστάτεψε τους Χριστιανούς από την εκτροπή ορμητικού ποταμού, που έστρεψαν οι ειδωλολάτρες κατά της πόλεως. Ο Μέγας Αρχάγγελος άνοιξε τεράστιο χάσμα στη γη, το οποίο κατάπιε τον φονικό ποταμό!

Ο έτερος Μέγας Αρχάγγελος είναι ο Ταξιάρχης Γαβριήλ. Το όνομά του σημαίνει «άνθρωπος Θεού». Αναφέρεται και αυτός πάμπολλες φορές στην Αγία Γραφή ως διαμηνυτής του θελήματος του Θεού στους ανθρώπους. Στην Παλαιά Διαθήκη αυτός παρουσιάστηκε ως εξηγητής του ονείρου του Δανιήλ (Δαν. 8,16). Αυτός φανέρωσε στον ίδιο προφήτη ότι μετά από τετρακόσια ενενήντα επτά χρόνια θα έρθει ο Μεσσίας (Δαν. 9,21-25). Αλλά κυρίως ο Γαβριήλ έδρασε στην Καινή Διαθήκη. Αυτός πληροφόρησε τον Ζαχαρία για τη γέννηση του Ιωάννου Προδρόμου. Αυτός έφερε τη χαρμόσυνη είδηση στην Παρθένο Μαρία για την ενανθρώπηση του Σωτήρα του κόσμου. Αυτός απότρεψε τον Ιωσήφ να μην παρατήσει την Θεοτόκο, όταν έμαθε ότι ήταν έγκυος. Αυτός προειδοποίησε την Αγία Οικογένεια να φύγει στην Αίγυπτο. Αυτός κύλισε το λίθο του μνήματος και

έφερε το μήνυμα της Αναστάσεως στις Μυροφόρες.

Ο τρίτος Αρχάγγελος ο Ραφαήλ αναφέρεται μόνο στην Παλαιά Διαθήκη, ως βοηθός και συνοδός του δίκαιου Τωβία (Τωβίτ 12,15) και το όνομά του σημαίνει: «Ο Θεός θεραπεύει».

Πίστη της Εκκλησίας μας είναι ότι ο κάθε άνθρωπος έχει το φύλακα άγγελό του, ο οποίος, ως στοργικός αδελφός μας προστατεύει μέρα και νύκτα από τους κινδύνους που μας περιβάλλουν και από τις παγίδες του πονηρού. Οι άγιοι άγγελοι θα είναι παρόντες κατά τη μεγάλη Κρίση (Ματθ. 25,31), πλαισιώνοντας τη δόξα του Χριστού και αδιάψευστοι μάρτυρες της δίκαιης κρίσης Του. Η Εκκλησία μας τιμά τους αγίους αγγέλους, αφιερώνοντάς τους την πρώτη ημέρα της εβδομάδος τη Δευτέρα. Τιμά δε ιδιαιτέρως τους Αρχαγγέλους στις 8 Νοεμβρίου.